

Mimořádná okamžitá pomoc pro nezaopatřené děti

ombudsman
veřejný ochránce práv

Co je mimořádná okamžitá pomoc?

Jednorázová dávka ze systému dávek pomoci v hmotné nouzi (chudinské dávky). Poskytuje se rodině s nezaopatřenými dětmi, která nemá dostatečný příjem ani majetek, z nichž by uhradila výdaje související se vzděláním svého dítěte nebo s jeho zájmovou činností.

Kdo je nezaopatřeným dítětem?

Fyzická osoba do dosažení věku 26 let po dobu

- povinné školní docházky,
- studia na střední, vyšší odborné nebo vysoké škole (prezenční studium) v ČR,
- trvání nemoci nebo následků úrazu, kvůli nimž se nemůže soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost,
- trvání dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, který jí brání vykonávat soustavnou výdělečnou činnost.

Kde mohu o tuto dávku požádat?

Na Úřadu práce České republiky, nejlépe na kontaktním pracovišti v místě trvalého pobytu.

Výdaj, na který lze dávku poskytnout

odůvodněný	Přispívá k sociálnímu začlenění dítěte a k tomu, aby získalo schopnosti a dovednosti, aby se později mohlo samo živit.
mimořádný	Rodina ze svých příjmů a majetku není schopna výdaj uhradit vůbec, nebo by se jeho úhradou ocitla v hmotné nouzi.
konkrétní	Uveďte, co přesně potřebujete pořídit, např. předložte seznam školních pomůcek, které dítěti předepsala škola.
neuhrazený	O dávku musíte požádat před zaplacením. Pouze pokud se nedalo počkat s úhradou, lze výjimečně nejdříve zaplatit a pak požádat o dávku.
neuhraditelný z jiných zdrojů	Pokud je to možné, musí být výdaj uhrazen z jiných zdrojů, např. ze sociálního fondu školy, z preventivního fondu zdravotní pojišťovny, z nadačních fondů...

Tyto podmínky musejí být splněny **současně**, aby úřad dávku poskytl.

✓ Na co lze dávku poskytnout?

- učebnice a učební pomůcky, pokud je škola neposkytuje zdarma nebo nezapůjčuje
- školní aktovka, pracovní oděv a pracovní pomůcky pro učně
- zimní lyžařský a letní výcvikový kurz, škola v přírodě
- dojíždění do školy, není-li v docházkové vzdálenosti a není možná bezplatná přeprava (např. školním autobusem)
- školkovné, pokud není rodina od úhrady osvobozena
- platba za školní družinu, pokud od ní rodina nebyla osvobozena
- zefektivnění domácí přípravy či komunikace se školou (např. na pořízení počítače a softwaru, připojení na internet, jsou-li potřebné pro studium a dítě nemá možnost je využívat v dostatečném rozsahu ve škole)
- mimoškolní aktivity dětí a pomůcky pro jejich realizaci (např. úhrada za letní tábory, platba za zájmové kroužky a výdaje s nimi spojené)

✗ Na co nelze dávku poskytnout?

- školné na všech typech škol
- ubytování studentů vysokých škol v místě vysokoškolského studia

❓ Jak se posuzuje odůvodněnost výdaje?

Úřad práce posuzuje, zda:

- tyto aktivity a činnosti mohou přispět k začlenění dítěte do kolektivu vrstevníků;
- by neúčast dítěte na aktivitách spojených se vzdělávacím procesem vedla k jeho vyloučení z okruhu spolužáků;
- tyto aktivity a činnosti přispívají k celkovému rozvoji osobnosti dítěte, jeho zájmů a schopností a zvyšují kvalitu trávení volného času dítěte s přihlédnutím k možnostem nabízených aktivit v rámci regionu;
- je určitá aktivita vhodná pro konkrétní dítě (vzhledem k jeho zdravotnímu stavu a schopnostem, z hlediska vzdálenosti od místa bydliště, zda nekoliduje se školní docházkou nebo jinou zájmovou aktivitou a jestli není nepřiměřeně drahá).

V případě pochybností by si úřad práce měl vždy vyžádat stanovisko orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

Jak úřad práce určuje výši dávky?

Úřad práce se řídí těmito pravidly:

- Dávku lze poskytnout až do celkové výše nákladu; pokud úřad práce přizná dávku jen na část výdaje, měl by svůj postup zdůvodnit.
- Dávku úřad práce přizná jen v nejmenším možném rozsahu, tj. na věc v nejlevnějším provedení nebo nejlevnější zájmovou činnost vhodnou a dostupnou pro Vaše dítě.
- Dávka je určena na pořízení funkční, nikoliv nutně nové věci (například použitý nástroj na hudební kroužek, není-li možné jej zapůjčit).
- Nepřihlíží se k tomu, zda se Vám věc v nejlevnějším možném provedení líbí.
- Výši dávky musí úřad práce stanovit tak, abyste náklad zvládli ze svých zdrojů s její pomocí zcela uhradit.
- Úřad by Vás neměl vést k nákupu věci na splátky, pokud jediným příjmem Vaší rodiny jsou opakované dávky pomoci v hmotné nouzi.
- **Maximálně** může rodina (bez ohledu na počet dětí) **v jednom kalendářním roce** dostat celkem desetinásobek částky životního minima jednotlivce (**38 600 Kč**).

Úřad práce může v rozhodnutí o přiznání mimořádné okamžité pomoci stanovit lhůtu, ve které musíte **náкуп věci doložit**. Když to neuděláte, riskujete, že dávku budete muset vrátit.

Nárok na mimořádnou okamžitou pomoc nevzniká přímo ze zákona

Nárok na dávku vzniká až jejím přiznáním. Pokud však jsou splněny podmínky stanovené zákonem pro její poskytnutí, měl by Vám ji úřad práce přiznat. Jinak musí v odůvodnění rozhodnutí jasně popsat, proč dávku v konkrétním případě neposkytl.

Lze tuto dávku poskytnout, i když nepobírám opakované dávky?

Ano, tuto dávku lze přiznat nejen příjemcům opakovaných dávek pomoci v hmotné nouzi, ale i osobám, které podmínky nároku na tyto dávky nesplňují.

Jak mám o dávku požádat?

Na formuláři, který v tištěné podobě dostanete na kterémkoliv kontaktním pracovišti Úřadu práce České republiky, nebo si žádost můžete [stáhnout](#) a vytisknout z webu Ministerstva práce a sociálních věcí www.mpsv.cz (*FORMULÁŘE – OBLAST DÁVEK – POMOC V HMOTNÉ NOUZI*).

Ve formuláři zadejte, že žádáte o typ mimořádné okamžité pomoci „Nezbytné nebo odůvodněné náklady (vzdělání)“.

Bližší informace o postupu úřadu práce při rozhodování o mimořádné okamžité pomoci (i dalších dávkách) najdete v informačním letáku [Řízení o dávkách pomoci v hmotné nouzi](#) na stránkách www.ochrance.cz v sekci *Životní situace*.

Kancelář veřejného ochránce práv, červen 2020

Údolní 39, 602 00 Brno, www.ochrance.cz

informační linka každý pracovní den od 8:00 do 16:00 hodin na tel. (+420) 542 542 888